

ADVIES

VOORONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING
EN REGELING VAN HET VLAAMS MELDPUNT
VOOR GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Vlaamse Raad WVG
Welzijn • Volksgezondheid • Gezin

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag
Adviesvrager	Zuhal Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Ontvangst adviesvraag	22 december 2023
Decretale opdracht	adviesfunctie
Goedkeuring	Intersectorale kamer bij consensus op 29 januari 2024
Contactpersoon	Gunter Naets – gnaets@serv.be

Advies

Situering

De Vlaamse Regering hechtte op 22 december 2023 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag (hierna: het decreet). Op 22 december 2023 ontving de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: de raad) een adviesvraag van Vlaams minister Zuhair Demir, bevoegd voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme over dit decreet. De adviestermijn bedraagt 30 dagen maar werd verlengd tot en met 2 februari 2024.

Dit advies werd behandeld in de Intersectorale kamer van de raad en werd er na schriftelijke stemming op 29 januari 2024 bij consensus aangenomen.

De Vlaamse Regering zegt over dit decreet dat *het meldpunt een samenwerking is tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en het Vlaams Mensenrechteninstituut. Het moet grensoverschrijdend gedrag aanpakken in de Vlaamse sectoren, door op een laagdrempelige manier meldingen rond grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken. Daarnaast zal het de meldingen monitoren en in kaart brengen. Op basis hiervan kunnen aanbevelingen worden geformuleerd en structureel worden aangepakt. [...] De oprichting van het meldpunt past binnen het engagement van de Vlaamse Regering om duurzaam werk te maken van beleidsacties die zowel de fysieke, psychische als seksuele integriteit beschermen.*

Aanbevelingen

De raad schaart zich achter de doelstelling die de Vlaamse Regering nastreeft met de installatie van een Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag (hierna Vlaams Meldpunt), met name *de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse sectoren door op een laagdrempelige wijze meldingen omtrent grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken.*

Het is voor de raad belangrijk om mensen die grensoverschrijdend gedrag ervaren op een zo laagdrempelig mogelijke manier de mogelijkheid te geven hiervan melding te maken en geholpen te worden. Het Vlaams Meldpunt kan hieraan bijdragen. Daarom doet de raad volgende aanbevelingen:

1. Er zijn vandaag in heel wat Vlaamse sectoren (interne) meldpunten met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag. Soms zijn deze meldpunten ook gericht op een specifieke doelgroep, zoals bijvoorbeeld personen met een handicap. Het Vlaams Meldpunt kan volgens de raad op

termijn een belangrijke rol spelen als het (1) zich in de eerste plaats **aanvullend** opstelt ten aanzien van de bestaande meldpunten en er in slaagt om (2) algemene **bekendheid** te verwerven en (3) voldoende **expertise** te ontwikkelen door onder andere een vlotte samenwerking op te zetten met het werkveld dat al heel wat ervaring en kennis heeft vergaard. De raad pleit er ook voor om in het decreet sterkere garanties (bv. bij art. 7) in te bouwen opdat medewerkers van het Vlaams Meldpunt voldoende kennis hebben van het bestaande hulp- en/of dienstverleningslandschap om een warme doorverwijzing te kunnen garanderen.

2. Bij het uitvoeren van de (deel)opdrachten (beschreven in artikel 7) moet voldoende expertise in het Vlaams Meldpunt aanwezig zijn. Zeker als het gaat over bijvoorbeeld het aanbieden van kortdurende psychologische ondersteuning en het voeren van bemiddelings- en herstelgesprekken. Dat is ook zo in het omgaan met verschillende doelgroepen (zoals bijvoorbeeld personen met een handicap). Daarom vraagt de raad om in elk geval ook de expertise te gebruiken van bestaande (doelgroepgerichte) meldpunten, door middel van een warme doorverwijzing of een goede samenwerking.

Het is goed dat hieraan aandacht besteed wordt in het decreet. Zo wordt in de memorie van toelichting bij artikel 7 het bieden van zulke **warme doorverwijzing** verduidelijkt. *Wanneer een ander aanbod beter aansluit bij de vraag van de melder en als de melder hiermee akkoord gaat, hij/zij kan worden toegeleid naar een passend hulpaanbod zoals een CAW, lotgenotengroep, politie,...* De raad steunt de wens van de regering om hierover een samenwerkingsprotocol op te maken (zoals in de memorie van toelichting bij artikel 3 naar voren wordt geschoven). De raad vraagt om dit protocol zo snel mogelijk op te maken in samenwerking - en op voet van gelijkwaardigheid - met de bestaande meldpunten. Aan de concrete uitwerking van de procedures moeten ook slachtoffers kunnen participeren.

3. Het Vlaams Meldpunt krijgt heel wat bevoegdheden, gaande van individuele begeleiding en ondersteuning van melders, bemiddeling, het ter plaatse gaan bij overheden en organisaties, tot het bieden van ondersteuning aan organisaties. Daarnaast moet het ook rapporteren en beleidsadviezen verstrekken aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. De raad vraagt zich af of het realistisch is om al deze bevoegdheden bij één meldpunt onder te brengen. De raad wenst duidelijkheid te krijgen over welke van deze bevoegdheden **prioriteit** zullen krijgen, zeker omdat het meldpunt voor de raad in de eerste plaats aanvullend, op basis van het subsidiariteitsprincipe, moet werken aan de bestaande meldpunten.

Aansluitend op de verschillende rollen die het Vlaams Meldpunt opneemt heeft de raad ook enkele vragen over de uitvoering ervan.

- Ten eerste neemt het Vlaams Meldpunt niet alleen de rol op van begeleider van de melder maar ook de rol van bemiddelaar. De raad vraagt zich af of deze twee rollen niet in conflict zullen komen, omdat de basishouding bij bemiddeling steeds een meerzijdige partijdigheid moet zijn.
- Ten tweede wordt het Meldpunt ingebed binnen het Agentschap Justitie en Handhaving. De raad uit zijn bezorgdheid over de afwezigheid van een deontologisch kader in deze setting.
- Ten derde is het mandaat van het Meldpunt niet duidelijk. Zal het Meldpunt zich hiërarchisch opstellen ten aanzien van andere sectoren of overheidsinstellingen of eerder als een soort van ombudsdienst? Instellingen of personen die binnen de Vlaamse

overheid een onafhankelijke rol vervullen, zoals de Vlaams ombudsdienst of de kinderrechtencommissaris, zijn doorgaans niet ingebed binnen een specifieke administratie of een agentschap.

4. Het Vlaams Meldpunt is toegankelijk voor personen met een melding over grensoverschrijdend gedrag in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen. De raad begrijpt waarom dit tot de Vlaamse aangelegenheden beperkt wordt. Het is voor melders natuurlijk niet altijd eenvoudig te vatten dat het meldpunt niet bevoegd is voor het grensoverschrijdend gedrag dat buiten de **Vlaamse bevoegdheden** valt. Hoewel het decreet vermeldt dat het meldpunt doorverwijst wanneer het niet bevoegd is, is dit mogelijk toch een zwakke schakel in het systeem. De raad vraagt om hieraan extra aandacht te besteden zodat er duidelijk en snel wordt doorverwezen naar andere meldpunten die wel bevoegd zijn.
5. Artikel 8 bepaalt dat het Vlaams Meldpunt mensen en organisaties kan ontheffen van de plicht tot **geheimhouding**. Dit is voor de raad een heikel punt. De raad roept op om deze bepaling beter te omschrijven en juridisch goed te onderbouwen. Zo vraagt de raad of die ontheffing van de geheimhouding ook geldt voor bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon. In artikel 13 leest de raad ook dat het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving gegevens kan delen met het Openbaar Ministerie voor afstemming en ook met de hulpverlening als de cliënt instemt. De raad vraagt uit te klaren of dit in regel is met het beroepsgeheim.
6. De raad is van mening dat het **delen van gegevens** zeer uitgebreid is. De raad vraagt het principe te hanteren dat alleen die gegevens gedeeld worden die noodzakelijk zijn om de juiste begeleiding van een persoon te kunnen waarmaken. Alle andere gegevens kunnen niet gedeeld worden. De raad kijkt in deze ook met belangstelling uit naar het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.
7. De raad stelt vast dat dit decreet niets zegt over het recht op **betwisten** van uitspraken/aanbevelingen van dit meldpunt. De raad beveelt aan hierover duidelijkheid te geven in het decreet.
8. Het Vlaams Meldpunt is een nieuwe organisatie. Het is nodig om de werking te **evalueren** en indien nodig bij te sturen. Daarom vraagt de raad om decretale garanties opdat de werking van het Vlaams meldpunt periodiek geëvalueerd wordt.